

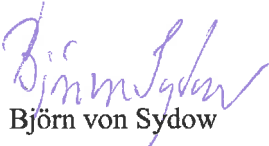
2018-06-04

Dnr 2083-2017/18

Till
Talmannen

Redogörelse för verksamheten i Natos parlamentariska församling 2017

Bifogat överlämnas redogörelsen för verksamheten i Natos parlamentariska församling 2017. Redogörelsen delges även utrikesutskottet och försvarsutskottet.

Björn von Sydow

Ordförande för riksdagens Natodelegation

Natodelegationen

Dnr 2083-2017/18

2018-05-29

Redogörelse för verksamheten i Natos parlamentariska församling 2017

Sammanfattning

Församlingens verksamhet har under 2017 haft fokus på det förändrade säkerhetspolitiska landskapet. Rysslands militära upprustning och destabiliseringsåtgärder har varit föremål för ett antal rapporter och arrangemang, likaså instabiliteten i det södra närområdet och de humanitära aspekterna av kriget i Irak och Syrien. För att möta nya utmaningar och hot har alliansen anpassat sig och sökt nya samarbeten och partner. Den transatlantiska länken, ansvarsfördelningen och utmaningarna för försvarsindustrin har stått högt på församlingens dagordning. Nya fokusområden som lyfts fram under året är jämställdhetsfrågan och behovet av att kommunicera Natos betydelse för medborgarnas säkerhet. Den svenska delegationen har under året fortsatt att fördjupa kontakterna med delegationerna i närområdet och kunskaperna om den politiska utvecklingen i Europa och Nordamerika.

Bakgrund

Arbetet inom Natos parlamentariska församling formaliserades 1955. Verksamheten i dess nuvarande form inleddes dock först 1967. Församlingens verksamhet syftar till att skapa förståelse för de säkerhetspolitiska utmaningar som det transatlantiska samarbetet står inför. Samarbetet mellan Nato och den parlamentariska församlingen befästs bl.a. genom att Natos generalsekreterare deltar i församlingens sessioner och redogör för alliansens verksamhet och svarar på frågor från parlamentarikerna.

Församlingens organisation

Alliansens samtliga 29 medlemsländer ingår i den parlamentariska församlingen; 13 länder har i likhet med Sverige status som associerad medlem. Därutöver finns olika anknätningsformer till församlingen, t.ex. regionala partner.

Församlingens president väljs för ett år med möjlighet till ett omval. Fram till höstsessionen i Istanbul var den republikanska kongressledamoten Michael R. Turner från USA församlingens president under två år. Vid sessionen valdes den italienska medlemmen av deputeradekammaren Paolo Alli till församlingens president.

Församlingens byrå har sex medlemmar och leds av presidenten.

Den *permanenta kommittén* består av parlamentariker från medlemsländerna och beslutar om den övergripande verksamheten och prioriteringarna.

Inom församlingen finns *fem kommittéer*: civila kommittén, försvarskommittén, politiska kommittén, ekonomi- och säkerhetskommittén samt kommittén för vetenskap och teknologi. Varje kommitté har en underkommitté och producerar årligen rapporter och i förekommande fall policyrekommendationer om aktuella teman inom respektive kompetensområde.

Verksamheten bedrivs under *två sessioner* med plenardebatter och kommittéarbete där de aktuella rapporterna läggs fram och diskuteras. Dessa antas vid församlingens höstsession. Därutöver arrangeras besök i medlemsländerna inom ramen för de olika kommittéernas ansvarsområden. Demokratifrämjande seminarier är också en viktig del av församlingens arbete.

Församlingens verksamhet finansieras genom avgifter från medlemsländerna. De associerade medlemmarna betalar ingen avgift.

Riksdagens delegation till församlingen

Sveriges riksdag är sedan 2003 associerad medlem i Natos parlamentariska församling. Denna status innebär att delegationen kan delta i de flesta av församlingens aktiviteter och har talerätt men inte rösträtt i plenum och i kommittéarbetet under sessionerna. Delegationen har inte full insyn i arbetet och har varken poster eller uppdrag i församlingen.

I enlighet med riksdagsordningen utsåg talmannen, efter samråd med partigruppsledarna, riksdagens Natodelegation för innevarande mandatperiod i oktober 2014. Beslut om fyllnadsval fattades i oktober 2016.

Ordinarie ledamöter

Björn von Sydow (S), ordf.

Karin Enström (M), vice ordf.

Åsa Lindestam (S)

Hans Wallmark (M)

Kenneth G Forslund (S)

Suppleanter

Laila Naraghi (S)

Lena Asplund (M)

Mattias Ottosson (S)

Göran Pettersson (M)

Lena Emilsson (S)

Den svenska delegationens verksamhet 2017

Delegationens övergripande målsättning är att delta med så bred uppslutning som möjligt i församlingens verksamhet. Samtliga av de ordinarie ledamöterna i

delegationen är medlemmar av Försvarsberedningen. Delegationen har därför under året arbetat för att i möjligaste mån koordinera kalendrarna och bidra med erfarenheter från den parlamentariska församlingens arbete.

Den svenska delegationen har under året haft åtta delegationsmöten.

Den 5-7 februari besökte den svenska delegationen Bryssel tillsammans med Finlands delegation. Fokusfrågor för besöket var Natos utveckling efter toppmötet i Warszawa, försvarssamarbetet inom EU och samarbetet mellan Nato och EU. Mötena ägde rum på Natos högkvarter, EU:s militära stab och Finlands EU-representation. Besöket inleddes med en gemensam middag för delegationerna och representationerna under värdskap av den svenska Natoambassadören.

Den 22 mars arrangerade delegationen en briefing om aktuella säkerhetspolitiska frågor för Natoländernas ambassader i Stockholm. Ett tjugotal länders representationer deltog i briefingen, i huvudsak på ambassadörsnivå. Teman för briefingen var Försvarsberedningen, den återaktiverade värplikten, den nordisk-baltiska dimensionen och Sveriges engagemang i Afghanistan. Delegationen avser att följa upp med en briefing våren 2018.

Den 27 april arrangerade delegationen tillsammans med Försvarsberedningen och Atlantic Council ett öppet seminarium i Förstakammarsalen om hoten mot den europeiska säkerhetsordningen, ”The Future of the European Security Order: Institutions or Spheres of Interests”. Seminariet samlade ett drygt hundratal deltagare och sändes på riksdagens webb.

Den svenska delegationen har under året fortsatt att utveckla relationerna med delegationerna i närområdet. Delegationen har sökt närmare kontakt med den franska delegationen, och båda delegationerna anser det värdefullt med fortsatta bilaterala kontakter. Vid ett besök i Paris den 19-20 oktober mötte delegationen German Marshall Fund, den svenska vängruppen i nationalförsamlingen och representanter för försvarsdepartementet. Programläggningen gjordes av svenska ambassaden i Paris. Den huvudsakliga inriktningen för besöket var den franska synen på ett utvidgat europeiskt försvarssamarbete samt samarbetet mellan EU och Nato efter Brexit.

Delegationen har bjudit in den polska delegationen att besöka Sverige under hösten 2017 eller våren 2018. Den polska delegationen ställde sig mycket positiv till detta men meddelade att de tyvärr inte har utrymme för ett sådant besök före sommaren 2018. Ett bilateralt möte planeras äga rum i anslutning till församlingens vårsession i Warszawa i maj 2018.

De nordisk-baltiska lunchmötena, som den svenska delegationen tog initiativ till 2015, ägde rum under lettiskt värdskap i samband med vårsessionen och under litauiskt värdskap i samband med höstsessionen.

Delegationen har fortsatt dialogen med församlingen om möjligheterna att riksdagen arrangerar vårsessionen 2020 eller 2021. Frågan har processats inom riksdagen och beslut om ett eventuellt värdskap fattas efter valet hösten 2018.

Församlingens verksamhet 2017

Församlingens verksamhet har under året haft fokus på det förändrade säkerhetspolitiska landskapet. Rysslands militära upprustning och destabiliseringsåtgärder har varit föremål för ett antal rapporter och arrangemang, likaså instabiliteten i det södra närområdet och de humanitära aspekterna av kriget i Irak och Syrien. För att möta nya utmaningar och hot har alliansen anpassat sig och sökt nya samarbeten och partner. Den transatlantiska länken, ansvarsfördelningen och utmaningarna för försvarsindustrin har stått högt på församlingens dagordning. Nya fokusområden som har lyfts fram under året är jämställdhetsfrågan och behovet av att kommunicera Natos betydelse för medborgarnas säkerhet.

Årets två sessioner ägde rum i Tbilisi i maj och i Bukarest i november. En förteckning över samtliga rapporter som behandlats under året samt de rekommendationer och den deklaration som antogs finns i bilaga 1.

Ryssland

Den ryska aggressionen i Ukraina och den illegala annekteringen av Krim 2014 satte punkt för försöken att bygga ett strategiskt partnerskap med Ryssland. Församlingen drog tillbaka Rysslands status som associerad medlem 2014 och avbröt alla kontakter med det ryska parlamentet. Från församlingens sida är man trots det villig att återuppta dialogen med de ryska motparterna - under förutsättning att landet upphör med sin aggressionspolitik.

Sedan 2007 har Ryssland nästan fördubblat sina försvarsutgifter, åsidosatt sina internationella åtaganden och kraftigt ökat sina utplacerade trupper. Den illegala annekteringen av Krim, stödet till de militanta separatisterna i östra Ukraina och den fortsatta konflikten med Georgien om utbrytarregionerna Abchazien och Sydossetien utgör flagranta överträdelser mot den säkerhetsordning som Moskva i sin tid medverkat till att bygga upp. Att Ryssland hotar stater som är med i alliansen innebär, tillsammans med brotten mot internationella åtaganden, en farlig politisk balansgång. Rysslands expanderande militära närvaro underminerar de stabiliserande insatser som gjorts i bl.a. västra Balkan och Afghanistan.

De fortsatta aktiviteterna för att underminera andra staters demokratiska processer genom cyberattacker och desinformation har varit föremål för församlingens rapporter och arrangemang, bl.a. besökte en av församlingens

kommittéer Estland, Lettland och Litauen. I en rapport till församlingen har uppmärksammats att sociala medier används som ett vapen för att sprida falsk information och därmed utgör en förlängning av Rysslands militära och diplomatiska insatser.

Församlingen har under året fortsatt att uttala sitt starka stöd för sina östeuropeiska partner, särskilt Georgien och Ukraina. Vid vårsessionen i Tbilisi antog församlingen en deklaration om *stöd till Georgiens euroatlantiska integration*.

Vid sessionen i oktober antog församlingen en rekommendation om att *konfrontera desinformation och användning av information som vapen*.

Det södra närområdet

De våldsamma konflikterna och instabiliteten - särskilt i Irak, Libyen, Syrien och Jemen - som fortfarande destabiliserar Mellanöstern och Nordafrika återverkar negativt på Natos medlemsstater. Församlingen har under året fortsatt att fokusera på de multidimensionella utmaningarna och inlett en dialog med politiker från regionen.

I en rapport till församlingen konstateras att även om Nato inte är den primära aktören i regionen kan alliansen inte stå vid sidan av i det fall den har mandat och expertis att bistå den internationella insatsen. Trots nederlag utgör Daesh fortfarande det största hotet mot medborgarnas säkerhet i Europa och Nordamerika. Under de senaste åren har många av länderna upplevt terroristattacker inspirerade av den vidriga ideologin. Församlingen har därför ställt sig bakom Natos beslut att ansluta sig till den internationella koalitionen mot Daesh. Även om Daesh tappat avsevärd mark både i Irak och i Syrien utgör de fortfarande ett hot och söker nya fästn varhelst svaga statliga institutioner utgör en grogrund, som t.ex. i Libyen och Afghanistan.

Församlingen har särskilt uppmärksammat de humanitära aspekterna av kriget i Syrien och Irak. I en rapport till församlingen beskrivs den sexåriga konflikten som den värsta katastrof som skapats av människor under detta århundrade. Med 400 000 döda och närmare 11 miljoner på flykt måste Europa och Nordamerika arbeta upp en betydligt större kapacitet att tillsammans med internationella partner hantera krisen, både inom och utanför sina länder.

Ytterligare en rapport till församlingen har fokuserat på livsmedels- och vattensäkerhet och lyft fram att regionens sårbarhet, särskilt för effekterna av klimatförändringen, kan undergräva den långsiktiga stabiliteten.

Vid sessionen i oktober antog församlingen en resolution om att *möta utmaningarna i det södra grannskapet*.

Institutionella förändringar

För att möta utmaningarna har Nato anpassat sina strategier, policyer och strukturer. Det försämrade säkerhetsläget innebär att alliansen måste fortsätta att anpassa sig till nya utmaningar och hot. Detta har varit ett återkommande tema för församlingens arbete under året. Församlingen har uppmuntrat det närmare samarbetet med EU, särskilt mot bakgrund av diskussionerna inom EU om ett utvidgat försvarssamarbete och Brexit. Församlingen har arbetat för att stärka sitt samarbete med partner och inleda nya samarbeten.

Vid sessionen antog församlingen en rekommendation om *stabilitet och säkerhet i Svartahavsregionen* och en rekommendation om *närmare samarbete mellan EU och Nato*.

Den transatlantiska länken och ansvarsfördelningen

Året inleddes med osäkerhet om hållfastheten i den transatlantiska länken. Efter att president Trump bekräftade att USA fortfarande står bakom artikel 5 i Natotraktatet har osäkerheten minskat. Den nya amerikanska administrationen har varit tydlig med att Europa och Kanada måste öka sina försvarsutgifter. Under året har diskussionerna rört om fokus enbart bör läggas vid ökade försvarsutgifter.

Vid sessionen antog församlingen en resolution om *ansvarsfördelningen – att genomföra löftena*.

Försvarsteknologi

Församlingen identifierade teknologiska utmaningar och möjligheter som ett prioriterat område under 2017. Den snabba tekniska utvecklingen innebär nya möjligheter men också nya risker. Målet att öka försvarsutgifterna till minst 2 % av BNP och minst 20 % till utrustning, inklusive forskning, behöver kompletteras med strukturella reformer.

I en rapport till församlingen framhålls att den europeiska försvarsmarknaden behöver reformeras. Andra områden som lyfts fram är kärnvapenteknik, robotförsvar, rymdteknik, cyber och kapaciteten att skydda kritisk infrastruktur.

Församlingen antog vid sessionen en rekommendation om den *europiska försvarsindustribasen* och en rekommendation om att *bibehålla Natos teknologiska övertag*.

Arktis och klimat

Församlingen har under året fortsatt att ägna uppmärksamhet åt klimatförändringen och Arktis säkerhetspolitiska betydelse, men också åt konsekvenserna av klimatförändringen för MENA-regionen.

Västra Balkan och Afghanistan

Västra Balkan och Afghanistan står alltjämt inför stora politiska och ekonomiska utmaningar. Församlingen stöder regionens euroatlantiska strävanden, bl.a. genom kommittébesök och Rose-Roth seminarier. Montenegros medlemskap i alliansen välkomnades av församlingen.

Församlingen har under året uttalat fullt stöd för Natos ökade stöd till Afghanistan. Församlingen bjuder in parlamentariker från Afghanistan till sessioner och andra arrangemang för att bidra till ömsesidig förståelse och förtroendeskapande. Att bekämpa korruptionen och förbättra styrelseskicket framhålls som avgörande insatser för att stabilisera landet.

Vid sessionen antogs en rekommendation om *bistånd till Afghanistans försvar och säkerhetsstyrkor*.

Nya fokusområden

Den parlamentariska församlingen har under året riktat fokus på jämställdhetsfrågan. I rollen som lagstiftare har församlingen en nyckelroll att spela för att uppmärksamma och införliva jämställdhetsfrågorna i både nationell och Natos försvars- och säkerhetspolitik. Under året har jämställdhetsaspekten lyfts in i kommittéernas arbete. Konsekvenserna av kriget i Irak och Syren för kvinnor, särskilt kvinnliga flyktingar, har uppmärksammats. Frågan om radikaliseringsen av unga kvinnor har också stått på dagordningen.

Församlingen har beslutat att bygga upp en databas med kvinnliga experter som kan bidra till att föra in jämställdhetsperspektivet i det fortsatta arbetet. Medlemmarna kommer att följa implementeringen av FN-resolutionen 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Den parlamentariska församlingen utgör en viktig länk mellan Nato och medborgarna. Församlingens president Alli har identifierat strategisk kommunikation som en prioriterad fråga. Församlingen har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag om hur medborgarna - och särskilt ungdomar - kan få större kunskap om Nato.

Svenskt deltagande i församlingens möten under 2017

Sessioner

Vid församlingens vårsession i Tbilisi den 26-29 maj deltog Björn von Sydow, Åsa Lindestam, Hans Wallmark, Lena Asplund och Mattias Ottosson. I anslutning till vårsessionen mötte svenska delegationen representanter för Europeiska unionens övervakningsmission i Georgien (EUMM), EU:s särskilda representant för södra Kaukasus och biträdande ministern för euroatlantisk integration. Vidare mötte delegationen parlamentets georgisk-svenska vänskapsförening. Från georgisk sida restes frågan om utskottssamarbete, gender och parlamentarisk översyn som önskvärda samarbetsområden med riksdagen. Programmet arrangerades av svenska ambassaden i Tbilisi. I anslutning till vårsessionen arrangerade de georgiska värdarna ett besök vid den s.k. administrativa gränslinjen mot utbrytarregionen Abchazien.

Vid församlingens 63:e session i Bukarest den 6-9 oktober deltog Björn von Sydow, Hans Wallmark och Göran Pettersson. Inför sessionen arrangerade svenska ambassaden i Bukarest en middagsbriefing.

Transatlantic Forum

I det årliga Transatlantic Forum i Washington den 11-13 december deltog Karin Enström, Hans Wallmark, Kenneth G Forslund och Mattias Ottosson. I anslutning till forumet arrangerade svenska ambassaden i Washington briefingar och en middag för delegationen med inbjudna amerikanska gäster.

Rose-Roth seminarier

Under året arrangerades tre Rose-Roth seminarier. Vid seminariet i Sarajevo den 21-23 mars deltog Göran Pettersson och Lena Emilsson, vid seminariet i Kiev den 3-5 juli deltog Göran Pettersson och vid seminariet i Ljubljana den 7-9 november deltog Lena Asplund och Göran Pettersson.

Kommittéer

I anslutning till OECD:s parlamentariska dagar som äger rum i Paris i februari varje år arrangeras ett gemensamt möte mellan OECD:s globala parlamentarikernätverk och Natos parlamentariska församling. Vid mötet i Paris den 9-10 februari deltog Lena Asplund och Göran Pettersson.

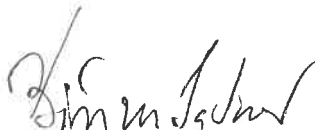
Svenska delegationen har under året inbjudits att delta i ett antal kommittéers och underkommittéers kunskapsinhämtande besök i olika länder. Lena Asplund och Göran Pettersson deltog i besök i Litauen, Lettland och Estland den 13-17 mars.

Ett antal av församlingens kommittéer arrangerade tillsammans med norska Stortinget ett seminarium om Arktis den 8-10 maj i Svalbard följt av kommittébesök i Norge. I seminariet i Svalbard deltog Åsa Lindestam, Hans Wallmark och Lena Emilsson. I det efterföljande besöket i Kirkenes den 10-12 maj deltog Lena Emilsson. Utöver detta har delegationen inbjudits att delta i besök i USA och Tyskland men av tidsskäl inte haft möjlighet att delta.

Politiska kommittén arrangerar årligen i samarbete med gruppen för Medelhavet och Mellanöstern ett seminarium om situationen i Medelhavsregionen. I det seminarium som ägde rum i Rom den 23-25 november deltog Göran Pettersson och Lena Emilsson.

Stockholm den 4 juni 2018

På delegationens vägnar

Björn von Sydow

Eva Hjelm

Bilaga 1

Huvudrapporter som antogs 2017

- Humanitära aspekter på kriget i Syrien och Irak
- Robotförsvarssystem och Nato
- Europas försvarsindustribas
- Ryssland – från partner till rival
- Strategisk anpassning, försvarsforskning och -utveckling för att bibehålla Natos teknologiska fördel

Övriga rapporter som antogs 2017

- Politiska och säkerhetsmässiga implikationer av sociala medier-revolutionen
- Vidareutvecklad stabilitet i Svartahavsregionen
- Rymdområdet och allierat försvar
- Nato-EU samarbete efter Warszawa
- Afghanistan
- Utvärdera och minska kostnaderna för klimatförändringen
- En utvärdering av den ekonomiska övergången i västra Balkan
- Att tackla utmaningarna från det södra närområdet
- Nato och säkerhet i Arktis
- Omarbetad ansvarsfördelning
- Internet: löften och faror i en omvälvande teknologi
- Livsmedels- och vattensäkerhet i Mellanöstern och Nordafrika
- Hoten mot Europa från ISIS/Daesh och Al-Quaida

Rekommendationer som antogs 2017

- Att konfrontera desinformation och användningen av information som vapen
- Stabilitet och säkerhet i Svartahavsregionen
- Stöd till det afghanska försvaret och säkerhetsstyrkorna
- Närmare samarbete mellan Nato och EU
- Den europeiska försvarsindustribasen
- Att tackla utmaningarna från det södra närområdet
- Ansvarsfördelning och löftesuppfyllande
- Att bibehålla Natos teknologiska fördel

Deklaration som antogs 2017

- Stöd för Georgiens euroatlantiska integration

Samtliga dokument finns på församlingens webbplats nato-pa.int.